

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
isikuandmete kaitse asjas nr. 2.1-3/16/1343

Otsuse tegija Andmekaitse Inspektsiooni juhtivinspektor Merit Valgjärv

Otsuse tegemise aeg ja koht 31.08.2016 Tallinn

Vaide esitamise aeg 22.07.2015

Vaidlustatav haldusakt või toiming Andmekaitse Inspektsiooni menetluse alustamata jätmise teade 22.06.2016.a nr 2.1.-1/16/996

Vaide esitaja I: xxx

Vaide esitaja II:

Vaide esitajad **Vaide esitaja III:** xxx

Vaide esitajate I-III esindajad:

RESOLUTSIOON:
Haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel otsustan:

jätta vaie rahuldamata.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse.

FAKTILISED ASJAOLUD:

xx.05.2016 esitasid xxx esindajad vandeadvokaat Paul Varul ja vandeadvokaadi abi Mere Punab kaebuse Andmekaitse Inspektsioonile. Kaebuse kohaselt olid kaebuse esitajad esitanud AS-ile SL Õhtuleht nõudekirja ja palunud AS-il SL Õhtuleht lõpetada xxx isikuandmeid Väike-Ameerika 19 / 10129 Tallinn / 627 4135 / info@aki.ee / www.aki.ee
Registrikood 70004235

sisaldavate artiklite Õhtulehe veebiväljaandes avaldamine (ja kõikide teiste samal teemal Õhtulehe veebiväljaandes leiduvate kajastuste avaldamine, millest vaide esitajad ei pruugi teadlikud olla). AS SL Õhtuleht keeldus vaide esitajate poolt esitatud nõuete täitmisest.

xx.06.2016 koostas Andmekaitse Inspeksioon menetluse alustamata jätmise teate nr xxx, milles selgitas järgmist: *Andmekaitse Inspeksioon selgitab, et tulenevalt 01.07.2014 a jõustunud korrakaitseaduse §-st 4 võib haldusorgan asuda riikliku järelevalve käigus eraõiguslike isikute vahelisi suhteid lahendama ainult järgmistel tingimustel:*

- 1) inimesel ei ole kohtulikku õiguskaitset võimalik õigel ajal saada,
- 2) ja ilma korrakaitseorgani sekkumiseta ei ole õiguse realiseerimine võimalik või on oluliselt raskendatud,
- 3) ning kui ohu tõrjumine on avalikes huvides.

Korrakaitseaduse eelnõu seletuskirjas on selle paragrahvi kohta selgitatud, et inimeste õiguste kaitsmine on eelkõige kohtuvõimu funktsioon. Kui täitevvõim korrakaitseorganite (milleks on ka Andmekaitse Inspeksioon) näol hakkaks lahendama eraisikute õigusi ja vabadusi puudutavaid küsimusi, konkureerides kohtuvõimuga, tooks see kaasa võimude lahususe põhimõtte rikkumise, tekiks õiguskindlusetus ja omavolioht. Korrakaitseorganid ei suuda ega peagi suutma igal juhtumil kindlaks teha isikute vahelisi tegelikke õigussuhteid, mis eraõiguslike vaidluste lahendamisel võib olla vägagi keeruline. Tsiviilkohtu volitused ja võimalused asjaolude tuvastamiseks on oluliselt ulatuslikumad kui haldusorganil.

Inspeksioon leiab, et Teie kliendi juhtumi puhul ei ole eelpoolnimetatud korrakaitseaduse § 4 lõikest 2 tulenevad tingimused täidetud. Inspeksioon on avaldanud oma kodulehel täpsemad sekkumiskriteeriumid.

Antud juhul ei nähtu ühtegi asjaolu, mistõttu Teie klientidel oleks võimatu oma õigusi ise kaitsta. Kaebajatel on võimalik pöörduda nõudega avaldaja vastu tsiviilkohtusse. Üksnes kohtumenetluse kulud või keerukus iseenesest ei tähenda, et inimese õigusi peaks asuma kaitsma korrakaitseorgan. Inimesel on võimalik palgata endale õigusnõustaja või advokaat ning vajadusel taotleda riigilt abi õigusabikulude kandmiseks. Antud juhul kinnitate oma kaebuses, et kohtu poole on juba pöördutud, aga taotlusega, et avaldaja ei avaldaks tulevikus isikute kohta samal teemal artikleid. Jääb täiesti selgusetuks, miks ei ole samas nõudes esitatud taotlus kohtul hinnata ka olemasolevate artiklite osas isikute õiguste ülemäärast kahjustamist ja nõuda andmete avaldamise lõpetamist. Samuti ei ole tegemist ajakriitilise andmete avaldamise lõpetamisega, kuna artiklid on aastast xxx. a ja kaebajad taotleavad nende eemaldamist alles nüüd ehk 20 aastat hiljem.

Tsiviilkohtusse pöördudes on Teie klientidel võimalik taotleda, et kohus hindaks, kas on täidetud isikuandmete jätkuva avalikustamise tingimused. Võlaõigusseaduse (VÕS) § 1046 lõike 1 kohaselt on isiku nime või kujutise õigustamatu kasutamine, eraelu puutumatus või muu isikliku õiguse rikkumine õigusvastane, kui seadusega ei ole sätestatud teisiti. Isikuandmete kaitse seadus annab ajakirjandusele õigustuse teatud tingimustel isikuandmeid avalikustada ka ilma inimese nõusolekuta.

Isikuandmete kaitse seaduse § 11 lõike 2 kohaselt võib isikuandmeid ilma andmesubjekti nõusolekuta ajakirjanduslikul eesmärgil töödelda ja avalikustada meedias, kui selleks on ülekaalukas avalik huvi ning see on kooskõlas ajakirjanduseetika põhimõtetega. Andmete avalikustamine ei tohi ülemääraselt kahjustada andmesubjekti õigusi. Sama paragrahvi lõike 3 kohaselt on andmesubjektil õigus igal ajal nõuda isikuandmete avalikustajalt isikuandmete avalikustamise lõpetamist, välja arvatud juhul, kui avalikustamine toimub seaduse alusel või

kooskõlas § 11 lõikega 2 ning andmete jätkuv avalikustamine ei kahjusta ülemääraselt andmesubjekti õigusi. Isikuandmete avalikustajalt ei saa nõuda avalikustamise lõpetamist selliste andmekandjate suhtes, mille üle andmete avalikustajal puudub nõude esitamise ajal kontroll.

Selgitame, et Euroopa Inimõiguste Kohtu praktika kohaselt ei ole sõnavabadus ja eraelu puutumatus põhiõigustena omavahel hierarhilises vahekorras. Ajakirjandusvabadusse sekkumiseks peab eksisteerima rõhuv sotsiaalne vajadus. Ajakirjandusvabaduse kaitseala hõlmab ka ajalehtede internetiarhiive. EIK on leidnud, et artiklite eemaldamine neist arhiividest on äärmuslik meede, mis kujutab endast ajaloo ümberkirjutamist. Seetõttu tuleks eelistada ajakirjandusvabadust vähem riivavaid meetmeid (nt EIK praktikas pakutud pealdise lisamist artiklile), milleks meie hinnangul võiks olla ka näiteks isiku nime järgi artikli otsimise piiramine.

EIK praktika annab palju juhiseid selle kohta, mida eraelu ja ajakirjandusvabaduse konflikti korral hinnata tuleks (mh kindlasti ka isikute tuntust ja rolli ühiskonnas). Selline hindamine on mahukas ja põhjalik protsess, mida peaksidki tegema tsiviilkohtud.

Eeltoodust tulenevalt leiab Andmekaitse Inspeksioon, et antud juhul ei ole täidetud KorS § 4 lõikes 2 sätestatud tingimused, mis õigustaksid korrakaitseorgani sekkumist ajakirjandusvabadusse. Käesolev pooltevaheline vaidlus on lahendatav tsiviilkohtus. Andmekaitse Inspeksioon ei alusta järelevalvemenetlust.

22.07.2016 esitasid xxx esindajad vandeadvokaat Paul Varul ja vandeadvokaadi abi Mere Punab vaide Andmekaitse Inspeksiooni menetluse alustamata jätmise teate xx.06.2016 nr xx peale.

VAIDE ESITAJA SELETUS:

I Senine menetluse käik

1. xxx(edaspidi ka: vaide esitajad) selgitasid oma xx.05.2016.a kaebuses Andmekaitse Inspeksioonile, et on esitanud AS-ile SL Õhtuleht nõudekirja (xx.05.2016.a kaebuse lisa 4), ja palunud AS-il SL Õhtuleht lõpetada xxx kohta juba avaldatud ja tema isikuandmeid (aga ka xxx isikuandmeid) sisaldavate artiklite Õhtulehe veebiväljaandes avaldamine (ja kõikide teiste samal teemal Õhtulehe veebiväljaandes leiduvate kajastuste avaldamine, millest vaide esitajad ei pruugi teadlikud olla). AS SL Õhtuleht keeldus vaide esitajate poolt esitatud nõuete täitmisest (xx.05.2016.a kaebuse lisa 5).
2. Vaide esitajad olid seisukohal, et AS SL Õhtuleht poolt väljaantava Õhtulehe veebiväljaandes artiklites xxx vaide esitajate isikuandmete jätkuval avalikustamisel rikutakse xxx õigusi. Vaide esitajate hinnangul ei ole nende isikuandmete töötlemine viidatud artiklites isikuandmete avalikustamise näol seaduse järgi lubatud.
3. Andmekaitse Inspeksioonile xx.05.2016.a kaebuse esitamise abil soovisid xxx saavutada vaidlusaluste (olemasolevate) Õhtulehe artiklite jätkuva avaldamise lõpetamist, kuna andmete avaldamisega rikutakse vaide esitajate põhiseaduslikke õigusi eraelu puutumatusesele, enesemääramisele, enesekujutamisele (xx.05.2016.a kaebuse punktid 12-15). Lisaks selgitasid vaide esitajad xx.05.2016.a kaebuses, et meediaväljaanded võivad meedias kaebajate kohta andmete jätkuvat avaldamist käsitleda õigustusena uute käsitluste avaldamiseks, mille tulemusel õigustamatu andmesubjektide õiguste riive jätkub. Vaide esitajad palusid algatada järelevalvemenetluse ja kohustada AS-i SL Õhtuleht tema internetileheküljel sisalduvates artiklites kaebajate isikuandmete avalikustamise lõpetamiseks.
4. Andmekaitse Inspeksiooni xx.06.2016.a kirjaga nr xxx jäeti vaidlusaluses isikuandmete kaitse asjas järelevalvemenetlus alustamata.

5. Vaide esitajad ei nõustu Andmekaitse Inspeksiooni xx.06.2016.a kirjas toodud põhjendustega järelevalvemenetluse mittealustamiseks ja esitavad käesolevaga vaide. Vastavalt HMS § 76 lg 2 p 6 kinnitavad vaide esitajad, et vaieldavas asjas (AS SL Õhtuleht poolt vaide esitajate kohta avaldatud artiklite avalikustamine Õhtulehe veebiväljaandes) ei ole jõustunud kohtuotsust ega toimu kohtumenetlust. Vaide esitajad on küll pöördunud hagiavaldusega maakohtusse, kuid seal menetluses on esitatud nõue kohustada AS-i SL Õhtuleht hoiduma xxx.a toimunud xxx (või sellele mistahes muul moel viitavate) kirjutiste avaldamisest tulevikus, samuti nõue kohustada AS-i SL Õhtuleht hoiduma xxx seoses edaspidi vaide esitajate poole pöördumast.

II Õiguslikud põhjendused

2.1 Korrakaitseaduse § 4 ei välista käesoleval juhul järelevalvemenetluse alustamist

6. Andmekaitse Inspeksiooni xx.06.2016.a kirjas viidatakse menetluse mittealgatamist põhjustades korrakaitseaduse § 4 lg-le 2, mille kohaselt „Eraõiguse normide järgimine ja isiku subjektiivsete õiguste ning õigushüvede kaitstus on avaliku korra osa niivõrd, kuivõrd kohtulikku õiguskaitset ei ole võimalik õigel ajal saada ja ilma korrakaitseorgani sekkumiseta ei ole õiguse realiseerimine võimalik või on oluliselt raskendatud ning kui ohu tõrjumine on avalikes huvides.”
7. Andmekaitse Inspeksioon on viidatud normi tõlgendanud selliselt, et Andmekaitse Inspeksioon saab asuda riikliku järelevalve käigus eraõiguslike isikute vahelisi suhteid lahendama vaid juhul, kui: 1) inimesel ei ole kohtulikku õiguskaitset võimalik õigel ajal saada, 2) ja ilma korrakaitseorgani sekkumiseta ei ole õiguse realiseerimine võimalik või on oluliselt raskendatud, 3) ning kui ohu tõrjumine on avalikes huvides.
8. Andmekaitse Inspeksioon leidis, et vaidlusaluse juhtumi puhul ei ole eelpoolnimetatud korrakaitseaduse § 4 lg-st 2 tulenevad tingimused täidetud. Vaide esitajad eelkirjeldatud väitega ei nõustu (vt käesoleva vaide punkti 9).
9. Vaide esitajad selgitavad, et 2016.a kevadel sai neile teatavaks AS SL Õhtuleht kavatsus avaldada lugu xxx kohta. Andmekaitse Inspeksiooni seisukoht, mille kohaselt ei ole tegu ajakriitilise andmete avaldamise lõpetamise nõudega, kuna kaebajad taotleavad nende avaldamise lõpetamist alles 20 aastat hiljem, on väär. Vaidlusalused artiklid pärinevad aastatest xxx (kaebuse lisad 1-4). Isikuandmete avaldamise lõpetamise nõude esitamise tingis asjaolu, et AS SL Õhtuleht plaanis 2016.a kevadel taaskord xxx kohta artikli avaldamist, sundides selliselt vaide esitajaid taaskord traagilist sündmust läbi elama. Vaide esitajad olid kiiresti sunnitud pöörduma oma õiguste kaitseks kohtusse – maakohtu menetluses oleva hagi esemeks on kohustada AS-il SL Õhtuleht hoiduma xxx ja selle asjaolusid kirjeldavate (või sellele mistahes muul moel viitavate) kirjutiste avaldamisest tulevikus, ja xxx seoses edaspidi kaebajate poole pöördumast. AS SL Õhtuleht väljaande veebilehe kaudu avalikkusele jätkuvalt kättesaadavad xxx puudutavad artiklid (lisaks sellele, et nende avaldamine rikub oluliselt vaide esitajate üldisi isikuõigusi) võivad anda alust ja julgustada jätkuvate kajastuste avaldamiseks ajakirjanduses. Seetõttu on vaide esitajate hinnangul väär Andmekaitse Inspeksiooni väide, nagu ei oleks korrakaitseaduse § 4 lg 2 tulenevad eeldused täidetud – vaide esitajatel on tõusetunud vajadus õiguskaitse järele korrakaitseaduse § 4 lg 2 tähenduses, AS SL Õhtuleht on artiklite eemaldamisest keeldunud, ning järelevalvemenetluse alustamine (ohu tõrjumine) oleks avalikes huvides

korrakaitse seaduse § 4 lg 2 mõttes. Põhiõiguste kaitse tagamine on osa riiklikust poliitikast, mille üheks vahendiks saab olla hoiakute kujundamine eesmärgiga vältida edasisi rikkumisi. Seisukoha kujundamine raske isikuvastase kuriteo asjaolude avaldamise lubatavuse osas loob vajaliku selguse nii üksikisikutele kui meediale.

2.2 Järelevalvemenetluse alustamata jätmine on vastuolus Andmekaitse Inspeksiooni varasema seisukohaga

10. Isikuandmete kaitse seaduse § 33 lg 5 kohaselt võib Andmekaitse Inspeksioon järelevalvemenetluse algatada kaebuse alusel või omal algatusel. Andmekaitse Inspeksioon viitab menetluse algatamisest keelduvas kirjas Andmekaitse Inspeksiooni kodulehel avaldatud sekkumiskriteeriumitele, kust mh ilmneb, et „Suure tõenäosusega võtab Andmekaitse Inspeksioon kaebuse menetlusse sekkumise üle otsustamiseks, kui esineb mõni järgmistest asjaoludest“ (järgneb loetelu eri asjaoludest)¹. Ühe sellise asjaoluna, mis tingib Andmekaitse Inspeksiooni poolse sekkumise (järelevalvemenetluse alustamise) on sekkumiskriteeriumites märgitud ka „delikaatsed isikuandmed“, mille näiteks on toodud ka tõsise kuriteo ohvriks langemine. Vaidlust ei ole selle üle, et andmed, mille jätkuv avalikustamine vaide esitajate hinnangul nende õigusi rikub, puudutavad xxx ohvriks langemist. Seega on Andmekaitse Inspeksioon eiranud menethlust alustamata jättes enda poolt seatud sekkumiskriteeriumeid – vaidlusalusates artiklites, mille üle vaide esitajad järelevalvet teostada soovisid, käsitletakse temaatikat, mille kohta andmete avaldamist käsitleb Andmekaitse Inspeksioon ise delikaatsete isikuandmete avaldamisena ja järelevalvemenetluse algatamist põhjustavatena.

2.3 Andmekaitse Inspeksioon on järelevalvemenetlust alustamata jätmist otsustades teinud kaalutusvigu

11. Asjakohatu on Andmekaitse Inspeksiooni poolt esitatud väide, nagu välistaks järelevalvemenetluse algatamise asjaolu, et asja lahendamisel tuleks hinnata eraelu ja ajakirjandusvabaduse konflikti, mida saab Andmekaitse Inspeksiooni hinnangul teha vaid tsiviilkohus. Isikuandmete kaitse seaduse, mida Andmekaitse Inspeksioon kohaldab, eesmärgiks on § 1 kohaselt kaitsta isikuandmete töötlemisel füüsilise isiku põhiõigusi ja -vabadusi, eelkõige õigust eraelu puutumatusel. Andmekaitse Inspeksiooni ülesandeks on võtta seisukoht põhiõiguste küsimuses. Näiteks on Andmekaitse Inspeksioon algatanud järelevalvemenetluse (ja hinnanud) Äripäeva tegevuse seaduslikkust (teisisõnu seda, kas isikuandmete töötlemisega on rikutud põhiõigusi) olukorras, kus Äripäev avaldas edetabeli "Eesti börsinvestorite TOP 50", milles esitati andmeid väikeinvestori V. P. kohta, kellele omistati edetabelis viies koht, tema investeringute väärtuse oluline kasv ning koha paranemine võrreldes 2013. aastaga (Riigikohtu halduskolleegiumi otsus haldusasjas nr 3-3-1-85-15).

12. Lisaks sellele, et vaide esitajate poolt esitatud kaebuse faktilised asjaolud viitavad

1 Isikuandmete avalikustamine meedias: Andmekaitse Inspeksiooni sekkumiskriteeriumid. Kättesaadav: http://www.aki.ee/sites/www.aki.ee/files/elfinder/article_files/Juhised/meediavaidlusse%20sekkumise%20kriteeriumid.pdf (vastu võetud 19.11.2015.a).

Andmekaitse Inspeksiooni poolt endale seatud sekkumiskriteeriumite täidetusele, ei tulene seadusest Andmekaitse Inspeksiooni poolt viidatud asjaolu, justnagu oleks automaatselt ja igal juhul menetluse algatamist välistavaks asjaoluks, et vaide esitajatel on võimalik pöörduda oma õiguste kaitseks Andmekaitse Inspeksiooni asemel tsiviilkohtusse. Isikuandmete kaitse seaduse rikkumise korral on isikul alati võimalus pöörduda nõudega tsiviilkohtusse, kuna tegu on seadusest tulenevat kohustust rikkuva käitumisega. Andmekaitse Inspeksiooni poolt Andmekaitse Inspeksioonile isikuandmete kaitse seadusest tulenevale ülesandele – teostada riiklikku järelevalvet - antud tõlgendus (läbi korrakaitse seaduse kohaldamise) tähendaks seega seda, et Andmekaitse Inspeksioon isikuandmete kaitse seadusest tulenevat ülesannet järelevalve teostamiseks ei saaks kunagi täita. Andmekaitse Inspeksioon saaks alati isikutele menetluse algatamisest keeldudes tugineda asjaolule, et menetlust ei algatata, kuna isikutel on võimalus pöörduda tsiviilkohtusse. '

- 13.** *Seega ei omanud järelevalvemenetluse alustamise üle otsustades tähendust asjaolu, et vaide esitajad on pöördunud Harju Maakohtu poole nõudega keelustada edaspidiste xxx teemal kirjutiste avaldamise. Hagiavalduses esitatud nõue puudutab tulevikus xxx kohta avaldatavaid artikleid. Vaide esitajad ei ole hagiavalduses esitanud röövi teemal juba avaldatud artiklite osas nõudeid.*

2.4 Vaide ese

- 14.** *HMS § 71 lg 1 kohaselt isik, kes leiab, et haldusaktiga või haldusmenetluse käigus on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, võib esitada vaide. HMS § 72 lg 1 p ja 3 kohaselt võib vaides mh nõuda haldusakti kehtetuks tunnistamist ja ettekirjutuse tegemist haldusakti andmiseks, asja uueks otsustamiseks või toimingute sooritamiseks.*

VAIDE ESITAJA NÕUE

Vaide esitajad paluvad tühistada Andmekaitse Inspeksiooni xx.06.2016.a otsus nr xxx ja kohustada langetama otsus järelevalvemenetluse alustamise ja järelevalvemeetme rakendamise kohta.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Andmekaitse Inspeksioon on analüüsinud 19.11.2015 kinnitatud sekkumiskriteeriume ja menetluse alustamata jätmise teadet 22.06.2016.a nr 2.1.-1/16/996 ning leiab et vaide tuleb jätta rahuldamata järgmistel põhjustel:

1. Tulenevalt 01.07.2014 a jõustunud korrakaitse seaduse (KORS) §-st 4 võib haldusorgan asuda riikliku järelevalve käigus eraõiguslike isikute vahelisi suhteid lahendama ainult järgmistel tingimustel:

- 1) inimesel ei ole kohtulikku õiguskaitset võimalik õigel ajal saada,
- 2) ja ilma korrakaitseorgani sekkumiseta ei ole õiguse realiseerimine võimalik või on oluliselt raskendatud,
- 3) ning kui ohu tõrjumine on avalikes huvides.

Tegemist ei ole alternatiivse loeteluga vaid kõik kolm KoRS § 4 lg 2 sätestatud tingimust peavad olema täidetud.

Antud juhul on vaide esitajatel õigus ja võimalus pöörduda tsiviilkohtusse ning taotleda ka esmast õiguskaitset, mis on isegi kiirem ja tulemuslikum võimalus oma õigusi kaitsta, kui järelevalveorgani poole pöördumine seda oleks.

Menetluse alustamata jätmise teates xx.06.2016.a nr xxx oleme selgitanud: *Antud juhul kinnitate oma kaebuses, et kohtu poole on juba pöördunud, aga taotlusega, et avaldaja ei avaldaks tulevikus isikute kohta samal teemal artikleid. Jääb täiesti selgusetuks, miks ei ole samas nõudes esitatud taotlus kohtul hinnata ka olemasolevate artiklite osas isikute õiguste ülemäärast kahjustamist ja nõuda andmete avaldamise lõpetamist.* Seega ei ole Andmekaitse Inspeksioon järelevalvemenetluse alustamise üle otsustamisel lähtunud sellest, et kaebuse esitajad on kohtusse pöördunud, kuid on juhtinud tähelepanu asjaolule, et kohtule esitatud nõuet on võimalik laiendada.

Lisaks on menetluse alustamata jätmise teates selgitatud, et KoRS eelnõu seletuskirja kohaselt on inimeste õiguste kaitsmine eelkõige kohtuvõimu funktsioon. Kui täitevvõim korrakaitseorganite (milleks on ka Andmekaitse Inspeksioon) näol hakkaks lahendama eraisikute õigusi ja vabadusi puudutavaid küsimusi, konkureerides kohtuvõimuga, tooks see kaasa võimude lahususe põhimõtte rikkumise, tekiks õiguskindlusetus ja omavoliht. Korrakaitseorganid ei suuda ega peagi suutma igal juhtumil kindlaks teha isikute vahelisi tegelikke õigussuhteid, mis eraõiguslike vaidluste lahendamisel võib olla vägagi keeruline. Tsiviilkohtu volitused ja võimalused asjaolude tuvastamiseks on oluliselt ulatuslikumad kui haldusorganil.

2. Isikuandmete kaitse seaduse (IKS) § 33 lg 5 kohaselt võib Andmekaitse Inspeksioon järelevalvemenetluse algatada kaebuse alusel või omal algatusel. Märgime, et siinjuures ei lähtu Andmekaitse Inspeksioon vaid IKS sätetest vaid ka konkreetsele menetlusele laienevatest menetlusseadustest (antud juhul KoRS).

Andmekaitse Inspeksioon viitas menetluse algatamisest keelduvas kirjas Andmekaitse Inspeksiooni kodulehel avaldatud sekkumiskriteeriumitele. Vaide esitaja on juhtinud tähelepanu asjaolule, et märgitud dokumendis ilmneb mh, et „Suure tõenäosusega võtab Andmekaitse Inspeksioon kaebuse menetlusse sekkumise üle otsustamiseks, kui esineb mõni järgmistest asjaoludest“ (järgneb loetelu eri asjaoludest). Ühe sellise asjaoluna, mis tingib Andmekaitse Inspeksiooni poolse sekkumise (järelevalvemenetluse alustamise) on sekkumiskriteeriumites märgitud ka „delikaatsed isikuandmed“, mille näiteks on toodud ka tõsise kuriteo ohvriks langemine.

Vaide esitaja on märkinud: *Vaidlust ei ole selle üle, et andmed, mille jätkuv avalikustamine vaide esitajate hinnangul nende õigusi rikub, puudutavad xxx ohvriks langemist.*

Selgitame, et Andmekaitse Inspeksioon otsustab sekkumise kaebusepõhiselt. Konkreetset juhul oli andmete avalikustamise ajal tõepoolest tegemist alaealisega, kes sel ajal oli langenud tõsise kuriteo ohvriks. Kaebuse esitamise ajal xx.05.2016 oli tegemist lõppenud menetlusega, seega kuriteo ohvriks langemine ei kuulu konkreetset juhul delikaatsete isikuandmete hulka (IKS § 4 lg 2 p 8). Kaebuse esitaja ei olnud kaebuse esitamise ajal enam alaealine ja tal on olnud alates xxx võimalus keelata oma andmete avalikustamine. Kuna praegu kehtiv isikuandmete kaitse seaduse redaktsioon, mis sätestab võimaluse avalikustatud andmete avalikustamise lõpetamist nõuda (IKS § 11 lg 3) kehtib alates 01.01.2008, oleks see võimalus olnud vaide esitaja esindajatele ka juba varasemalt.

3. Asjakohatu on viide Andmekaitse Inspeksioon algatatud järelevalvemenetlusele, milles hinnati Äripäeva tegevuse seaduslikkust (teisisõnu seda, kas isikuandmete töötlemisega on rikutud põhiõigusi) olukorras, kus Äripäev avaldas edetabeli "Eesti börsiinvestorite TOP 50", milles esitati andmeid väikeinvestori V. P. kohta, kellele omistati edetabelis viies koht, tema investeringute väärtuse oluline kasv ning koha

paranemine võrreldes 2013. aastaga (Riigikohtu halduskolleegiumi otsus haldusasjas nr 3-3-1-85-15).

Viidatud menetlus alustati ja viidi läbi enne KoRS jõustumist 2014 aastal. KoRS kitsendas oluliselt Andmekaitse Inspeksiooni võimalusi sekkuda eraisikute vahelistesse vaidlustesse.

Tulenevalt eeltoodust leiame, et menetluse alustamata jätmise teade xx.06.2016.a nr xxx on õiguspärane ning kõigu menetlus ja vorminõuete parem järgimine ei oleks kaasa toonud teistsugust otsust.

/allkirjastatud digitaalselt/

Viljar Peep
peadirektor